

Var ligger makten?

En sociolingvistisk studie om armenier i Sverige

Av: Sarin Boladian

Handledare: Barbro Allardt Ljunggren
Södertörns högskola | Institutionen för kultur och lärande
Kandidatuppsats 15 hp
Svenska C | Vårterminen 2025

Abstract/sammanfattning

I denna studie undersöktes svenska armeniers relation till olika språk genom en enkätundersökning samt tematisk analys. Syftet var att granska svenska armeniers val av språk i ett samhälle där deras modersmål inte är standarden, hur modersmålet bevaras samt hur väl de förstår talare av en annan armenisk varietet. Resultaten visade att svenska armenier främst använder det armeniska språket inom familjen, hushållet, kyrkan och föreningar. Det svenska språket används också i samtliga situationer, men i störst utsträckning bland vänner, medan övriga språk visade sig ha en relativt svag roll i samtliga områden förutom hushållet. I samband med språkbevaring syns det att armenier oavsett talad språkvarietet bevarar sitt modersmål på snarlika sätt. Avslutningsvis visar resultaten att armenier i Sverige i stor utsträckning förstår varandra, oavsett vilken varietet de talar.

In this study, Swedish Armenians' relationship with different languages was studied using a questionnaire survey and thematic analysis. The purpose was to study Swedish Armenians' choice of language in a society where their native language isn't the standard, how the native language is preserved as well as how well they understand speakers of a different Armenian variety. The results showed that Swedish Armenians mainly use the Armenian language in the family, household, church and Armenian associations. The Swedish language was also used in all situations, but mainly amongst friends, while other languages showed to have a relatively weak role in all areas except for the household. In regard to language preservation, it shows that Armenians, regardless of spoken language variety, preserves their mother tongue in nearly identical ways. Finally, the results show that Armenians in Sweden understand each other to a large extent, regardless of the variety they speak.

Nyckelord: sociolingvistik, domänteori, språkvitalitet, språkbevarande, ömsesidig förståelse, språkval

Engelskspråkig titel: **Where lies the power? A sociolinguistic study on Armenians in Sweden.**

Innehållsförteckning

Tabeller och figurer.....	4
Tabeller	4
Figurer	4
1. Inledning	5
1.1 Syfte och frågeställningar	7
2. Tidigare forskning.....	8
2.1 Armenier i olika samhällen	8
2.2 Språkbevarande	9
2.3 Språkförståelse	10
2.4 Forskningsrelevans.....	11
3. Teori.....	12
3.1 Domänteori.....	12
3.2 Språkvitalitet	13
3.3 Ömsesidig förståelse	14
4. Material och metod	15
4.1 Material	15
4.2 Insamlingsmetod	15
4.2.1 Begränsningar	16
4.3 Analysmetod	17
5. Resultat.....	17
5.1 Grundläggande statistik.....	17
5.2 Huvudresultat	21
5.2.1 Svenska armeniers val av språk	21
5.2.2 Språkbevarande	27
5.2.3 Ömsesidig förståelse	31
6. Diskussion.....	31
6.1 Svenska armeniers val av språk	31
6.2 Språkbevarande	34
6.3 Ömsesidig förståelse	35
7. Referenser	37
Bilagor.....	38
Bilaga 1. Enkät om språkval	38
Bilaga 2. Ախղի ընտրություն.....	41

Tabeller och figurer

Tabeller

Tabell 1. Länder med högst armenisk diaspora.....	6
Tabell 2. Bokstäver med olika uttal på väst- och östarmeniska 1.	10
Tabell 3. Bokstäver med olika uttal på väst- och östarmeniska 2.	10
Tabell 4. Enkätspårk.....	21
Tabell 5. Tematisk analys av användning av armeniska.	27

Figurer

Figur 1. Facebookgrupp.	18
Figur 2. Ålder.	19
Figur 3. Ålder (Västarmenier).	19
Figur 4. Ålder (Östarmenier).	19
Figur 5. Antal år i Sverige.	20
Figur 6. Antal år i Sverige (Västarmenier).	21
Figur 7. Antal år i Sverige (Östarmenier).	21
Figur 8. Svenska i hushållet.	22
Figur 9. Armeniska i hushållet.	22
Figur 10. Annat språk i hushållet.	23
Figur 11. Svenska med vänner.	24
Figur 12. Annat språk med vänner.	24
Figur 13. Svenska i armenisk förening.	25
Figur 14. Armeniska i armenisk förening.	25
Figur 15. Annat språk i armenisk förening.	25
Figur 16. Svenska i kyrkan.	26
Figur 17. Armeniska i kyrkan.	26
Figur 18. Annat språk i kyrkan.	26
Figur 19. Armeniska i hushållet (Västarmenier).	29
Figur 20. Armeniska i hushållet (Östarmenier).	29
Figur 21. Svenska i hushållet (Västarmenier).	29
Figur 22. Svenska i hushållet (Östarmenier).	29
Figur 23. Annat språk i hushållet (Västarmenier).	30
Figur 24. Annat språk i hushållet (Östarmenier).	30
Figur 25. Förstår du båda varieteterna av armeniska?	31

1. Inledning

Denna studie är en sociolingvistisk undersökning av svenska armenier, och den makt olika språk har inom gruppen. Den undersöker dels svenska armeniers relation till olika språk – majoritetsspråket svenska, deras modersmål och övriga språk. Vidare granskas vad svenska armenier gör för att bevara sin armeniska varietet. Avslutningsvis studeras hur väl talare av de två varieteterna förstår varandra. Med modersmål menas här det språk en individ lärt sig först, antingen av personer inom familjen eller i den närmaste omgivningen (Laino 2024).

Det armeniska språket är ett med en lång och omfattande historia. Armenien räknas som den första kristna nationen i världen då kung Tiridat under tidigt 300-tal bestämde att kristendomen skulle vara kungadömetts officiella religion (Yeghiazaryan 2013:22). Det armeniska skriftspråket fick sina rötter cirka hundra år senare i samband med munken Mesrop Mashtots' bibelöversättning. Han gav språket namnet *grabar* (uttal: k^həɾɑ'p^hɑɾ eller gəɾɑ'p^hɑɾ), som går att översätta till "skrivet språk".

Mashtots' skriftspråk förblev standardformen av skriftlig armeniska i över tusen år. Det var efter 1100-talet som vissa verk såsom lagböcker, fabler och poesi började skrivas i en form av armeniska som mer liknade dem talade formerna av språket. Trots att grabar inte längre förekom i talat språk förblev det vanligt i skrift fram till 1800-talet. Vid det laget var språket obegripligt för allmänheten, och det fanns inte heller ett språk som användes av alla armenier. En stor del av den armeniska befolkningen hade sedan länge spridit sig utanför landet Armenien, och den armeniska befolkningen sträckte sig vid det laget från Europa till Fjärran Östern. Nu fanns två framstående områden där de politiska och kulturella aspekterna av armeniskt liv ägde rum – Konstantinopel – dagens Istanbul - för armenier från det Osmanska riket, och Tiflis, som idag kallas Tbilisi, för armenier från Kaukasien. Armeniska ledare i dessa områden influerades av de nya politiska och sociala idéer som härstammade från väst, vilket de var ivriga att introducera till allmänheten. För att det skulle vara möjligt behövdes ett litterärt språk som både var mer accepterat än de lokala dialekterna, och som var mer begripligt än den klassiska armeniskan. Även om varieteterna av armeniska som formades i Konstantinopel och Tiflis rensades från influenser från andra språk reflekterade de dem fundamentala skillnaderna mellan formerna av armeniska talad i de två städerna. Armeniskan som utvecklades i Konstantinopel kallas idag (modern) västararmeniska, medan den som utvecklades i Tiflis kallas (modern) östararmeniska (Bardakjian och Thomson, 1977). Talare av västararmeniska och östararmeniska kallas väst- respektive östararmenier.

Bardakjian och Thomson (1977:2) menar att den västarmeniska varieteten talas av den armeniska diasporan som härstammar från det Osmanska riket – Medelhavet, Europa, Amerika och Australien, medan östarmeniska talas i det armeniska SSR och i diasporan från Sovjetunionen och Iran. Idag ser det såklart något annorlunda ut. Mest uppenbart är att Sovjetunionen inte längre existerar, vilket innebär att det inte längre går att säga att den östarmeniska varieteten talas där. I stället talar man nu om Ryssland. På samma spår finns inte längre det armeniska SSR, som nu heter Republiken Armenien, eller Armenien i folkmun.

I en rapport nämner Storbritanniens Foreign & Commonwealth Office (2014) fyra länder med högst andel armenisk diaspora (Tabell 1).

Tabell 1. Länder med högst armenisk diaspora.

Land	Armenisk befolkning
Ryssland	2,300,000
USA	1,500,000
Frankrike	400,000
Libanon	230,000

Andra länder som konstateras ha en stor armenisk befolkning (minst 80,000) är Ukraina, Syrien, Argentina, Polen, Turkiet, Iran och Kanada.

Vidare har västvärlden sedan Bardakjian och Thomsons konstaterande sett en ökning av armenier från öst. Bara under 90-talet flyttade ungefär 400 personer från Armenien till Sverige. Idag beräknas antalet armenier i Sverige vara 13 000, oavsett om de är från väst eller öst (Embassy of the Republic of Armenia to Sweden 2021).

Vad som förr var två lika stora varieteter av det armeniska språket speglar idag en annan verklighet. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) betraktar sedan 2010 västarmeniska som ett hotat språk (UCLA College 2023), ett konstaterande som Aktokmakyan (2024:1) också tar upp och menar både var väntat och möttes av total acceptans av västarmeniska talare, som inte tvekade att upprepa, bekräfta och tillkännage västarmeniskans undergång. Hon påstår att västarmeniska talare runtom i världen har utvecklat unika sätt att avfärda sitt modersmål eller förminska dess användning till de minsta möjliga nivåer. I Istanbul påbörjades assimilering genom turkifierande politik,

verkställt av västarmenier själva och något som även kan identifieras i andra armeniska gemenskaper runtom i världen.

Det menas också att västarmeniskans öde härstammar från överlevare av det armeniska folk mordet 1915. Adorno (1983 citerad i Aktokmakyan, 2024:30) menar att ”att skriva poesi efter Auschwitz är barbariskt. Och detta korroderar till och med kunskapen om varför det har blivit omöjligt att skriva poesi idag”, ett synsätt Aktokmakyan (2024:30) konstaterar också existerade hos västarmeniska talare efter 1915 och har repeterats som en pågående cykel sedan dess.

Aktokmakyan (2024:27) menar dock att västarmeniskans tillstånd inte endast beror på västarmeniernas attityd till sitt eget språk. Hon konstaterar att östarmeniskans dominans har resulterat i att västarmeniskan berövats av stöd och att skyddas som en autentisk aspekt av armeniskans kulturarv.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är delvis att undersöka i vilken utsträckning svenska armenier väljer att tala svenska, armeniska, såväl som andra eventuella språk. Med svenska armenier menas här svenskar med armeniskt ursprung, oavsett var i världen de är födda. Vidare granskas huruvida det utifrån en svensk kontext stämmer att västarmeniska talare avfärdar sitt språk. Detta sker dels genom att granska hur de olika varietetstalarna väljer att använda sitt språk, dels vilka åtgärder de vidtar för att bevara det. Avslutningsvis undersöker studien i vilken utsträckning väst- respektive östarmeniska talare förstår varandra. Uppsatsen bygger således på en sociolingvistisk grund och tre frågeställningar:

- I vilka situationer väljer svenska armenier att tala svenska, armeniska och övriga språk, och i vilken utsträckning?
- Vad gör talare av väst- respektive östarmeniska för att bevara sin armeniska varietet?
- Hur väl förstår talare av väst- respektive östarmeniska i Sverige varandra?

2. Tidigare forskning

I detta avsnitt beskrivs den tidigare forskning som ligger till grund för studien. Till att börja med nämns *armenier i olika samhällen*, där två olika samhällen där det armeniska språket används jämte det specifika samhällets majoritetsspråk beskrivs. Därefter ligger fokus på *språkbevarande*, där två olika studier med fokus på två andra etnolingvistiska grupper i Sverige undersöks. Avslutningsvis beskrivs språkförståelse, där en studie där den språkliga relationen mellan Armeniens majoritetsbefolkning och armenier som återvänt från diasporan undersöks.

2.1 Armenier i olika samhällen

I sin studie av den armeniska befolkningens språksituation i Bagdad undersökte Al-Obaidi (2021) hur den armeniska befolkningen använder sitt språk. Hon studerade också deras attityder mot majoritetsspråket arabiska och det armeniska modersmålet, samt vilka faktorer som hjälper dem upprätthålla det. Al-Obaidi kom fram till att det är tre framstående faktorer som hjälper till att bevara det armeniska språket i Bagdad: hemmet, familjen och kyrkan. Andra faktorer som nämns är skolor, institutioner och historiska händelser. Majoritetsspråket arabiska används i stor utsträckning i arbetslivet, vilket innebär att armeniskan och arabiskan för armenier i Bagdad existerar sida vid sida.

USA är ett annat land där armenier som befinner sig utanför sitt hemland har varit av intresse för forskare. Armeniska immigranter i USA anlände i tre vågor. Den första ägde rum i början av 1900-talet som en direkt konsekvens av Hamidianmassakerna (1894-1896), samt folkmordet och deporteringarna 1915 (Mirak, 1983 citerad i Chahinian och Bakalian, 2016:41).

Mellan 1924 och 1965 var immigrationen restriktiv, varefter den andra vågen bestående av barn till överlevarna av folkmordet 1915 anlände. De hade tidigare sökt skydd i östra Europa och Mellanöstern, men valde i stället att flytta till USA. Den andra vågen fortsatte under kalla kriget då USA välkomnade de som lyckats lämna Kommunistrumänien- och Bulgarien. Slutligen anlände många armeniska immigranter som konsekvens av inbördeskriget i Libanon (1975-1990) och den Iranska revolutionen (1978-1979) (Bakalian, 1993 citerad i Chahinian och Bakalian 2016:41—42).

Den tredje vågen bestod av armenier från Sovjetunionen, först på 80-talet och därefter efter att Armenien fick sin självständighet från Sovjetunionen 1991, vilket då var en konsekvens av dåliga ekonomiska förhållanden. Innan 1980 var majoriteten av utlandsfödda armenier i USA från Mellanöstern, vilket fick en skiftning i samband med invandringen från Armenien och vad som tidigare

var Sovjetunionen. Det konstateras att armenier från Mellanöstern är en åldrande grupp då 46% är över 60 och bara 1% under 18. Detta kontrasteras av östarmeniska talare som i stället ökar. Vidare menas att 91% av immigranter från Iran och 90% från Armenien talar armeniska i sina hushåll jämfört med endast 78% från Mellanöstern. När det kommer till armenier födda i USA talar 67% engelska hemma och endast 19% armeniska, vilket uppges vara ett hot mot västarmeniskans överlevnad. (Chahinian och Bakalian 2016:42—44).

2.2 Språkbevarande

En annan etnolingvistisk grupp vars relation till olika språk har undersökts är iranier. I en studie undersökte Shidrokh Namei (2012) förekomsten av språkbevarande och språkskifte bland första- och andragenerationens iranier i Sverige, det vill säga om iranier upprätthåller deras persiska modersmål eller om de i stället skiftar till svenska. Som metod använde Namei två enkäter där 188 respondenter fick svara på frågor som på olika sätt berörde deras språkbakgrund, socioekonomisk status, lingvistisk miljö i Sverige, språkmönster i olika domäner, exponering för svenska och persiska, kompetens i båda språken och attityder mot deras språk och länder.

Nameis studie visade flera resultat. Dels visade det sig att iranier i Sverige anser att kompetens i majoritetsspråket svenska är väsentligt för att uppnå social och ekonomisk framgång. Vidare framgick det att andra generationens iranier i Sverige i mycket större utsträckning använder sitt andraspråk- och är involverade i kulturen, och är starkare i det svenska språket än de är i det persiska. Första generationen å andra sidan är flytande i det persiska språket, men har även avancerad kompetens i det svenska. En annan upptäckt var att persiskan är huvudspråket i familjen, men att även svenska används, och då speciellt av yngre barn. Avslutningsvis märktes det att mammor använder svenska i större utsträckning än pappor, eftersom de är mer involverade i barnens utbildning.

Ytterligare en svensk studie som gjorts på språkbevarande och språkskifte är den av György-Ullholm (2010), där fokus ligger på ungerska immigranter. György-Ullholms främsta metoder var djupgående intervjuer och deltagande observation. I studien undersöktes upplevelserna av föräldrar och barn från 61 familjer bosatta i Stockholm och Göteborg.

György-Ullholm delade in deltagarna i fyra grupper baserat på föräldrarnas lingvistiska miljö och deras sociala identitet innan de flyttade till Sverige. Av de fyra grupperna valdes tre som fokusgrupper för studien. Den första gruppen bestod av familjer i vilka en eller två av föräldrarna tidigare var del av majoritetsbefolkningen och från enspråkiga delar av Ungern. Grupp två bestod av liknande familjer,

men i stället för att föräldrarna var från enspråkiga områden växte de upp i tvåspråkiga, vilket resulterade i att de exponerades för andra språk. Slutligen bestod grupp 3 av familjer där föräldrarna ofta växte upp som delar av en framstående etnisk minoritet i två- eller flerspråkiga områden i Transsylvanien. György-Ullholms hypotes var att föräldrarnas upplevelser under deras uppväxt hade påverkan på deras sätt att uppfostra deras barn i en migrantsituation vilket i sin tur påverkade barnens tvåspråkighet och gruppens chans för upprätthållande. Resultaten av den statistiska analysen visade sig bekräfta hypotesen, då tydliga skillnader märktes mellan grupperna när det kom till flera olika faktorer, varav den viktigaste var skillnader i språk användning, speciellt när det kom till familjen och kommunikation inom grupper. György-Ullholms slutsats var att dessa skillnader ihop med gruppens bristfälliga demografiska förhållanden var ett allvarligt hot mot gruppssammanhållningen, och att framtidsutsikterna för upprätthållandet av det ungerska språket i Sverige därav är begränsade.

2.3 Språkförståelse

I en studie undersökte Karamanian (2019:132—133) förhållandet mellan armenier i Armenien och västarmeniskt talande armenier som flyttat tillbaka till hemlandet. Karamanian beskriver bland annat hur lokalbefolkningen och återvändande armenier ibland har svårt när det gäller att förstå varandra, något som dels grundas i olika uttal. Till exempel uttalas bokstäverna Բ, Գ och Դ olika på väst- och östarmeniska (Tabell 2), och bokstäverna Չ, Պ, Յ och Ջ saknar distinkt differentiering på västarmeniska medan de på östarmeniska har tydligt olika uttal (Tabell 3).

Tabell 2. Bokstäver med olika uttal på väst- och östarmeniska 1.

Bokstav	Uttal (västarmeniska)	Uttal (östarmeniska)
Բ	p ^h	b
Գ	k ^h	g
Դ	t ^h	d

Tabell 3. Bokstäver med olika uttal på väst- och östarmeniska 2.

Bokstav	Uttal (västarmeniska)	Uttal (östarmeniska)
Չ	tʃ ^h	tʃ ^h
Պ	tʃ ^h	dʒ
Յ	ts ^h	ts ^h
Ջ	ts	dʒ

Dessa skillnader i uttal resulterar i förvirring mellan talare av de olika varieteterna då östarmenier är vana vid att höra distinkta skillnader mellan bokstäverna, medan västarmenier i stället har svårt att höra de olika ljudskillnaderna. En av respondenterna som intervjuades beskriver hur han en gång bad om ett glas vatten, men att servitören inte förstod vad han ville ha. Han menar att han inte förstår skillnaden mellan västarmeniskans *ch'o'wr* och östarmeniskans *jowr*. Missförstånd som dessa är ett vanligt fenomen som ofta leder till att västarmeniska återvändare skiftar till östarmeniska för att ackommodera för majoritetsbefolkningen och således kunna göra sig förstådda.

Förutom skiljande uttal grundas missförstånden mellan grupperna även i olika vokabulär. Till exempel förklarar Karamanian (2019:133—134) att verbet *shinel* på västarmeniska betyder ”att göra” medan det på östarmeniska i stället betyder ”att bygga”. Precis som med ljudskillnaderna menas att vissa västarmenier väljer att byta till östarmeniska ord för att göra sig förstådda, medan andra väljer att använda de västarmeniska orden vilket i sin tur leder till att de å ena sidan blir förstådda men å andra sidan i stället blir misstolkade.

2.4 Forskningsrelevans

Den ovannämnda forskningen är relevant för studien på olika sätt. Al-Obaidis (2021) studie om armenier i Bagdad är användbar eftersom den undersöker hur en etnolingvistisk minoritet dels förhåller sig till majoritetsspråket arabiska, dels hur de upprätthåller sitt eget modersmål. Som resultat av studien syns olika mönster som under denna studie antingen kan bekräftas eller avvisas utifrån en svensk kontext.

När det kommer till Chahinian och Bakalians (2016) artikel beskriver den hur talandet av västarmeniska i USA minskar medan östarmeniskan ökar. Denna information är relevant när det kommer till att undersöka huruvida väst- och östarmenier i Sverige använder språket i olika omfattning. Samtidigt menar författarna att västarmenier i USA är en åldrande grupp, vilket är användbart för att jämföra med hur situationen är i Sverige.

Både Nameis (2012) och György-Ullholms studier är relevanta eftersom de undersöker två olika etnolingvistiska gruppers språkvanor inom en svensk kontext, och således kan användas för att ta reda på ifall liknande mönster kan ses mellan olika etnolingvistiska grupper i Sverige, eller om mycket snarare beror på de olika gruppernas egna förutsättningar.

Avslutningsvis är Karamanians (2019) studie om språkförståelse mellan väst- och östarmenier i Armenien relevant eftersom den beskriver ett vanligt förekommande problem mellan den armeniska majoritetsbefolkningen och diasporan som flyttar tillbaka till hemlandet. Forskningen kan således användas som bakgrund för frågeställningen om hur väl väst- och östarmenier i Sverige förstår varandra.

3. Teori

I detta avsnitt beskrivs det teoretiska ramverk som uppsatsen förankras i. Under syfte och frågeställningar beskrevs dels hur studien syftar åt att ta reda på i vilka situationer armenier i Sverige väljer att använda olika språk. Detta bygger på *domänteori*. Vidare nämndes väst- och östarmeniernas tendenser att bevara eller inte bevara sitt modersmål, vilket som tidigare förklarat grundar sig i att västarmeniskan klassas som ett hotat språk. Av den anledningen används också *språkvitalitet* inom det teoretiska ramverket. Avslutningsvis undersöker studien huruvida talare av väst- och östarmeniska förstår varandra, vilket baseras på teorin *ömsesidig förståelse*.

3.1 Domänteori

Domänteori innebär att det språk personer väljer att tala beror på vilken domän, eller med andra ord sammanhang, de befinner sig i. Konceptet utvecklades av studenter som studerade språkundervisning och språkskiftning hos *Auslandsdeutsche* innan andra världskriget. *Auslandsdeutsche* var en benämning på en person som var av tyskt ursprung, men som inte bodde i Tyskland. Tyskarna som studerades hade kontakt med många olika populationer i olika kontexter vilka inte talade tyska, vilket resulterade i olika former av sociokulturella förändringsprocesser. Schmidt-Rohr (1963 citerad i Fishman, 2007:58) försökte kartlägga och jämföra det tyska språkets tillstånd i dessa olika sammanhang, och menade som konsekvens av detta att *dominance configurations*, eller dominanskonfiguration behöver etableras för att avslöja vilken status olika språk har i olika situationer. Inom dominanskonfiguration används följande kategorier:

- **Medium** → Skrift, läsning, tal.
- **Roll** → Kan både handla om sociala roller mellan personer, såsom förälder-barn, men kan också syfta på kognitiva roller såsom *inner speech*, *comprehension* och *production*. Inner speech är det språk vi använder när vi tänker, drömmer och talar med oss själva. Comprehension är det språk som används när vi tar emot information, medan production är det som används när vi skapar.
- **Situation** → Är kommunikationen mer formell, informell eller intim?
- **Domän** → Olika områden där språk används.

När det gäller kategorin domän föreslog Schmidt-Rohr nio olika: familjen, lekplatsen och gatan, skolan, kyrkan, litteratur, pressen, militären, domstolarna och den statliga förvaltningen. Domänerna användes mer eller mindre beroende på vem utredaren var. Vissa ansåg att fler domäner var nödvändiga, medan andra nöjde sig med färre. (Fishman 2007)

I samband med denna specifika undersökning används endast kategorierna (social) roll, situation och domän med fokus på *familj*, *kyrka*, och *förening*. *Hushåll* läggs även till som en extra domän, vilket separeras från familj på så vis att det gäller de personer respondenten bor med, medan familj i stället fokuserar på en respondents släktskap.

Domänteori har både sina fördelar och nackdelar inom det teoretiska ramverket. En positiv aspekt är att teorin är anpassningsbar. Att använda alla nio domäner som Schmidt-Rohr utvecklade innebär ett väldigt omfattande arbete, och är inte alltid relevant för det som undersöks. Därför är det bra att kunna göra en avgränsning. Å andra sidan finns en nackdel att det finns risk för att kategoriseringen av språk utifrån kontext blir alltför svartvit. Ibland talas flera olika språk inom en och samma kontext, eller så kanske man talar ett visst språk men inkluderar vissa ord och fraser på andra språk. Då börjar man röra sig mer mot kodväxling, vilket domänteori inte fokuserar på.

3.2 Språkvitalitet

Royles, Jones och Lewis (2024) beskriver språkvitalitet som något som har att göra med ett språks tillstånd. Det menas att ett språk med hög vitalitetsnivå är mer sannolikt att överleva över tid och fortsätta att användas. Teorin grundar sig i etnolingvistisk vitalitet då Giles et al menade att ”The more vitality a linguistic group has, the more likely it will survive and thrive as a collective entity in an intergroup context” (Giles, Bourhis och Taylor 1977:308 citerad i Royles, Jones och Lewis 2024:8).

Vidare menar Royles, Jones och Lewis (2024) att analys av ett språks vitalitet menas vara väsentligt för att kunna utveckla den språkplanering som behövs för att upprätthålla eller återuppliva ett språk. Språkvitalitet har inte ett bestämt ramverk då flera forskare har arbetat med att ta fram egna. Ett av de äldsta är det som beskrivs av Giles, Bourhis och Taylor (1977). Deras ramverk grundas visserligen i etnolingvistisk vitalitet, men används i stor utsträckning även inom språkvitalitet.

Ett språk kan nå hotad status på grund av flera olika faktorer. Giles, Bourhis och Taylor (1977) menar att de tre huvudsakliga faktorerna bakom vitalitet är *status*, *demografi* och *institutionellt stöd*, men dessa tre faktorer har dessutom flera olika underfaktorer. Till exempel har faktorn status underfaktorerna

social status och *sociohistorisk status*. Under institutionellt stöd finns dessutom underkategorin *utbildning*.

Social status beskriver den självkänsla en lingvistisk grupp upplever. Det menas att hur en grupp ser på sig själv ofta tydligt reflekterar den syn som utgruppen har attribuerat dem. Låg självkänsla kan sänka den lingvistiska gruppens anda, medan hög självkänsla kan höja den.

Sociohistorisk status används för att exempelvis beskriva grupper som på grund av olika historiska händelser väljer att glömma eller dölja deras identitet. Detta går att koppla till Aktokmakyans (2024:30) påstående om hur västarmenier i samband med folkmordet började avvisa sitt modersmål.

Att använda språkvitalitet inom den teoretiska ramen har precis som domänteori både sina styrkor och svagheter. Å ena sidan kan det vara användbart för att undersöka det armeniska språkets – och då specifikt västarmeniskans – status. Å andra finns det som sagt inget fast ramverk för språkvitalitet, vilket innebär att språk kan bedömas som hotat eller inte baserat på vilket specifikt ramverks som används.

3.3 Ömsesidig förståelse

Ömsesidig förståelse handlar om när talare av två närbesläktade språk förstår varandra. På senare tid har metodologier för teorin utvecklats i flera forskningsfält där man intresserar sig för ämnet, såsom dialektologi, psykolingvistik, tillämpad lingvistik, neurolingvistik - och som denna studie baseras på – sociolingvistik. Det finns flera olika faktorer som påverkar hur väl talare av två olika språk förstår varandra, och de delas in i två kategorier: lingvistiska och paralingvistiska samt extralingvistiska faktorer. En extralingvistisk faktor som tas upp är *exponering*, alltså hur stor erfarenhet någon har av att höra det närbesläktade språket (Gooskens 2024). Exponering är också den faktor denna specifika studie fokuserar på.

En fördel med specifikt exponering inom ömsesidig förståelse är att det ger en förklaring av vad det är som gör att talare av närbesläktade språk förstår varandra. Å andra sidan grundas ömsesidig förståelse i fler aspekter än bara exponering. Till exempel nämner Gooskens (2024:86—87) attityd som en möjlig orsak, det vill säga lyssnarens attityd mot ett annat språk, och hur det kan ha en påverkan på hur villig lyssnaren är att förstå det. Det innebär att ömsesidig förståelse inom denna undersökning används i en begränsad omfattning.

4. Material och metod

I denna del av uppsatsen beskrivs till att börja med det material som studien grundar sig i. Därefter beskrivs hur det materialet samlades in, och de begränsningar som medföljer. Avslutningsvis nämns den metod som används för att analysera materialet.

4.1 Material

Materialet i denna studie består av empiriska data som på olika sätt har att göra med svenska armeniers val av språk utifrån kontext och hur de gör för att bevara sitt modersmål. Materialet kommer från 92 respondenter. Ursprungligen var det 93, men det visade sig att en av dem hade flyttat tillbaka till Armenien, vilket gjorde att frågorna i enkäten inte gick att besvara med en svensk kontext i åtanke. Därför togs i samråd med handledaren beslut att plocka bort respondentens svar från materialet.

4.2 Insamlingsmetod

För att kunna besvara frågeställningarna skapades en enkät på 35 frågor. Enkäten gavs ut på både svenska (bilaga 1) och armeniska (bilaga 2) för att även respondenter vars svenska inte var lika stark också skulle kunna svara. Frågorna som ställdes var en kombination av flervalsoalternativ (dvs kvantitativa frågor) såväl som öppna svar (dvs kvalitativa frågor). De kvantitativa frågorna valdes för att kunna avgöra exempelvis hur många som talade väst- respektive östarmeniska, medan de kvalitativa frågorna gjorde det möjligt att samla in data gällande ifall och om så hur respondenterna gör för att bevara sitt armeniska språk.

Enkäten var en kombination av en gruppenkät och en webbaserad sådan, även kallad webbenkät. En gruppenkät är en sådan som distribueras till personer som regelbundet träffas i en lokal eller som kan sammankallas. En webbenkät genomförs direkt på datorn i stället för pappersformat, och delas ut antingen som bilaga till ett mejl eller som en direktlänk på en internetadress (Ejlertsson 2014:10). Enkäten som denna undersökning bygger på var således en gruppenkät på så vis att den delades ut i olika Facebookgrupper, och en webbenkät då den genomfördes via internet. Enkäten publicerades i sju olika Facebookgrupper:

- Armeniska riksförbundet i Sverige
- HOMENETMEN (En organisation för idrott och scouting)
- Armeniska Studenter i Sverige || Armenian Students in Sweden
- Շվեդիայի հայուհիներ / Sveriges armeniska kvinnor
- Uppsalas Armenier / Ուսսալայի հայեր
- Sveriges Armenier
- Armeniska apostoliska kyrkoförsamlingen i Västerås

Orsaken till att just dessa grupper valdes är att de är vanliga samlingsplatser för specifikt svenska armenier, vilket gjorde det sannolikt att inte armenier från andra länder svarade. Att de publicerades på Facebook gjorde det enkelt att lägga upp dem samtidigt som det gjorde det möjligt att nå ett stort antal individer samtidigt. Enkäten publicerades den andra april och låg uppe i lite över en vecka.

4.2.1 Begränsningar

Att undersökningen baseras på en enkät har både sina fördelar och nackdelar. Å ena sidan blir det möjligt att samla in stora mängder data på kort tid. Svartalternativen är även till stor del bestämda, vilket gör att det enkelt går att säga hur många som har valt ett specifikt svarsalternativ. Till exempel går det att enkelt se hur många som talar väst- respektive östarmeniska. Å andra sidan innebär en enkätundersökning att det inte går att ställa följdfrågor, som däremot hade varit möjligt vid en intervju. Det innebär att det inte finns utrymme för nyansering utifrån individuella sammanhang och att resultatet bör ses som generellt. (Ejlertsson 2014: 51—42).

En annan begränsning med en enkätundersökning är att den endast visar respondenternas egna uppfattningar om sitt språkbruk. Det är exempelvis möjligt att respondenter tror att de talar på ett visst sätt, men att det inte stämmer överens med hur de egentligen talar. Även detta innebär att resultatet bör ses som mer generellt i jämförelse med om undersökningen hade baserats på iakttagelse av svenska armenier i olika situationer.

4.3 Analyismetod

När enkäterna stängdes fördes svaren på de kvantitativa frågorna in i ett kalkylark. Detta gjorde det möjligt att enkelt skapa exempelvis diagram vilket till stor del är hur resultatet redovisas.

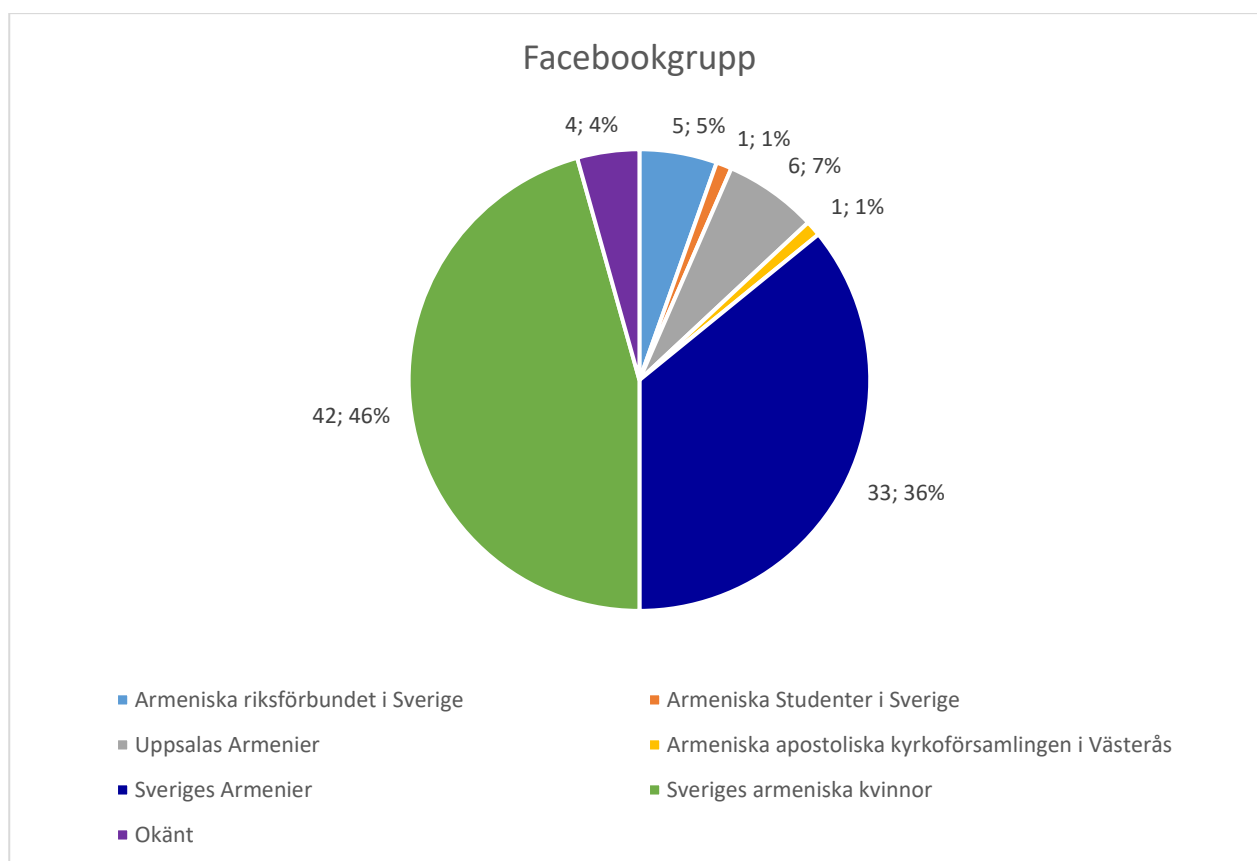
För att analysera svaren på frågan om hur talare av väst- och östarmeniska bevarar sitt språk används den kvalitativa metoden *tematisk analys*. Tematisk analys beskrivs som ett verktyg som används för att identifiera mönster genom analys, tolkning och beskrivning av teman. Tematisk analys delas in i empiristyrd och teoristyrd inriktning. Teoristyrd tematisk analys är den inriktning där teman är förutbestämda och därför är grundade på befintliga teorier och forskningsresultat. Empiristyrd tematisk analys å andra sidan innebär att analysen baseras på de teman som framkommer under studiens gång (Alvinus, Borglund och Larsson 2023:11—12). Empiristyrd tematisk analys är den inriktning som används i denna studie.

5. Resultat

I det här avsnittet presenteras resultatet av enkätundersökningen. Till att börja med presenteras grundläggande statistik, det vill säga information om respondenterna. Därefter beskrivs huvuddelen av resultatet, vilket har att göra med hur respondenterna besvarat frågor om sitt språkbruk.

5.1 Grundläggande statistik

Med grundläggande statistik menas grundläggande information om respondenterna. Det handlar dels om i vilka Facebookgrupper enkäten hittades, dels mer personlig information om respondenterna såsom deras ålder, kön och hur länge de har bott i Sverige. Denna information kan sedan användas för att bygga resonemang om varför vissa resultat i huvuddelen ser ut som de gör.

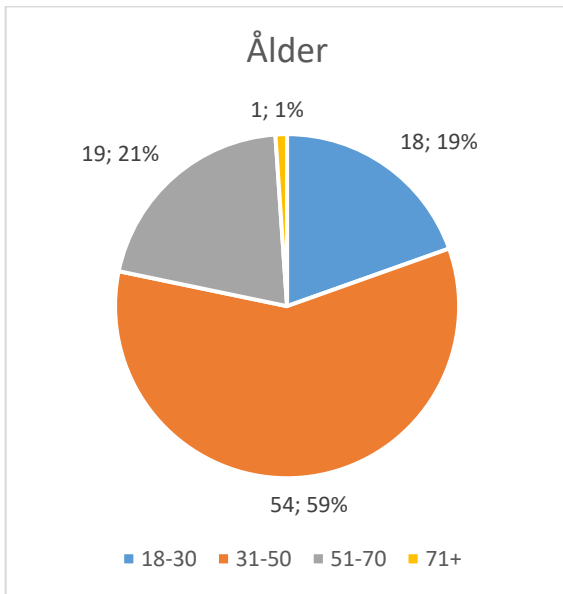
Figur 1. Facebookgrupp.

När det kommer till Facebookgrupperna (Figur 1) kom de flesta respondenter från gruppen *Sveriges armeniska kvinnor*. Detta resulterade per automatik i att det var fler kvinnor som svarade på enkäten än män, med 72 (78%) respektive 20 (22%) respondenter vardera.

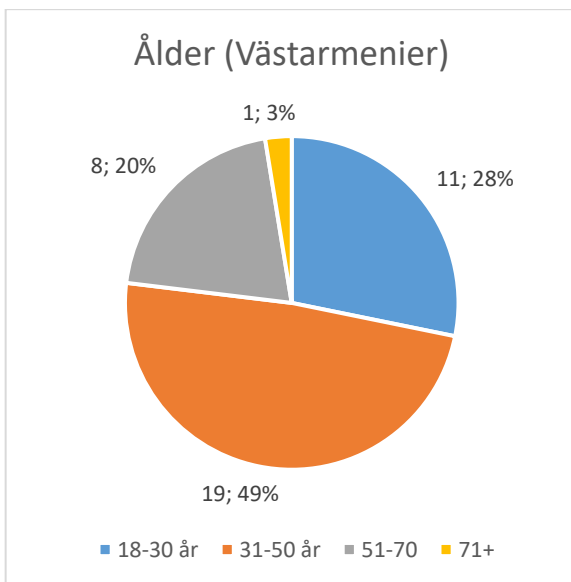
Väldigt få svarade att de hittade enkäten i grupperna *Armeniska Studenter i Sverige* och *Armeniska apostoliska kyrkoförsamlingen i Västerås*. Dessa representerade endast 1, och därför 1% av respondenterna vardera. Samtidigt angav inga av respondenterna att de hade hittat enkäten i Facebookgruppen HOMENETMEN. Anledningen till att *Armeniska apostoliska kyrkoförsamlingen i Västerås* endast hade en respondent beror på att Facebookgruppen inte tillät utomstående att publicera inlägg. Därför skickades enkäten in till styrelsen som behövde godkänna den, vilket resulterade i att den publicerades när enkäten redan hade tagits ner. Den enskilda respondenten var således förmodligen någon av ledarna för gruppen.

Att de två andra grupperna hade ett lågt antal eller helt saknade respondenter är svårt att förklara med all säkerhet. En möjlig förklaring är att vissa respondenter var med i flera av de sju grupperna, och därför först hittade enkäten någon annanstans.

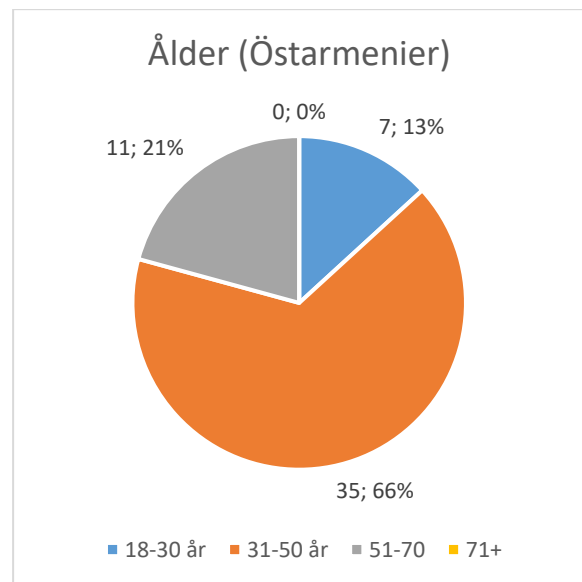
4 av respondenterna - vilket motsvarar 4% - hade en okänd grupptillhörighet. De hade antingen glömt bort var de hittade enkäten, eller så var deras svar på frågan om var de hittade enkäten för ospecificerat för att kunna fastställa med all säkerhet.

Figur 2. Ålder.

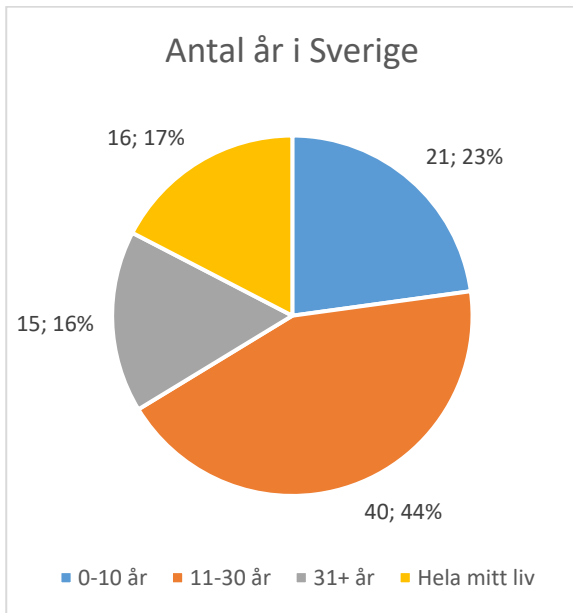

Figur 3. Ålder (Västarmenier).

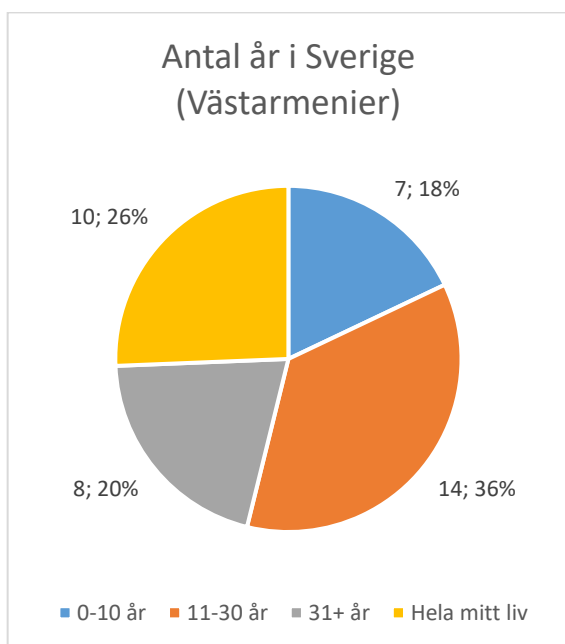

Figur 4. Ålder (Östarmenier).

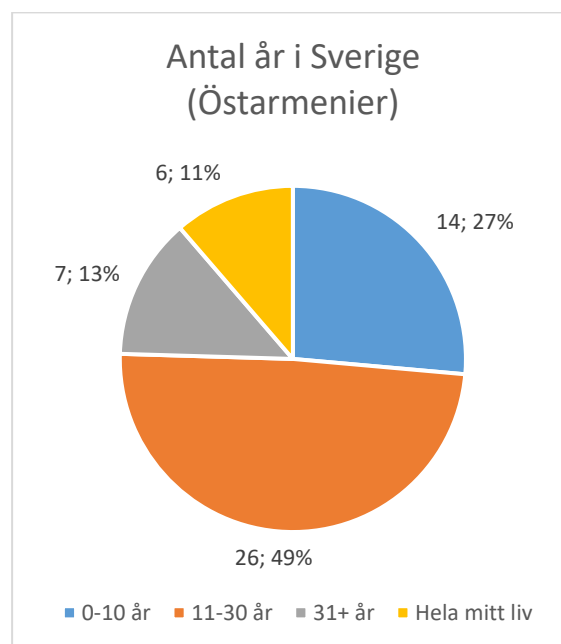
Vad gäller ålder var en klar majoritet av respondenterna (54; 59%) i åldersspannet 31-50. Antalet respondenter som svarade att de var 71+ var å andra sidan bara 1 (1%). De två mellersta åldersspannen var 18-30 och 51-70 som båda hade mer eller mindre lika många respondenter (Figur 2). När resultaten separerades utifrån språkvarietet visade det sig dock att de västarmeniska respondenterna (Figur 3) oftare hade svarat att de var mellan 18-30 år gamla i jämförelse med östarmenierna, som i stället oftare svarade att de var mellan 31-50 år gamla (Figur 4).

Figur 5. Antal år i Sverige.

Figur 6. Antal år i Sverige (Västarmenier).

Figur 7. Antal år i Sverige (Östarmenier).

Avslutningsvis fick respondenterna svara på hur länge de hade bott i Sverige (Figur 5). Resultatet visade att majoriteten – det vill säga 40 (44%) av respondenterna - hade bott i Sverige i 11-30 år medan 16 (17%) hade bott i Sverige hela sina liv. Även svaren på denna fråga delades därefter in utifrån språkvarietet, vilket visade att fler västarmenier (Figur 6) hade levt i Sverige under en längre period i jämförelse med östarmenier (Figur 7)

5.2 Huvudresultat

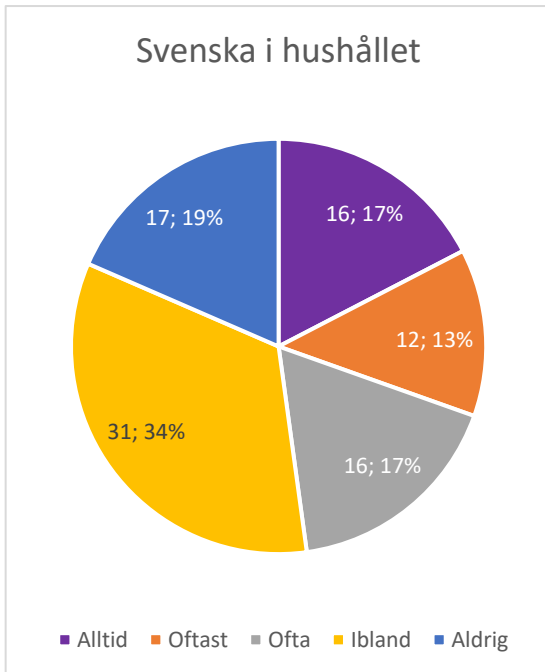
Under huvudresultat beskrivs resultatet av undersökningen i tre olika avsnitt. Till att börja med beskrivs *svenska armeniers val av språk*, som dels fokuserar på hur många respondenter som valde att besvara enkäten på svenska respektive armeniska, dels i vilka situationer armenier väljer att använda olika språk. Därefter beskrivs *språkbevarande*, det vill säga hur svenska armenier går tillväga för att bevara sin varietet. Avslutningsvis beskrivs *ömsesidig förståelse*, vilket har att göra med hur väl svenska armenier förstår varandras armeniska varieteter.

5.2.1 Svenska armeniers val av språk

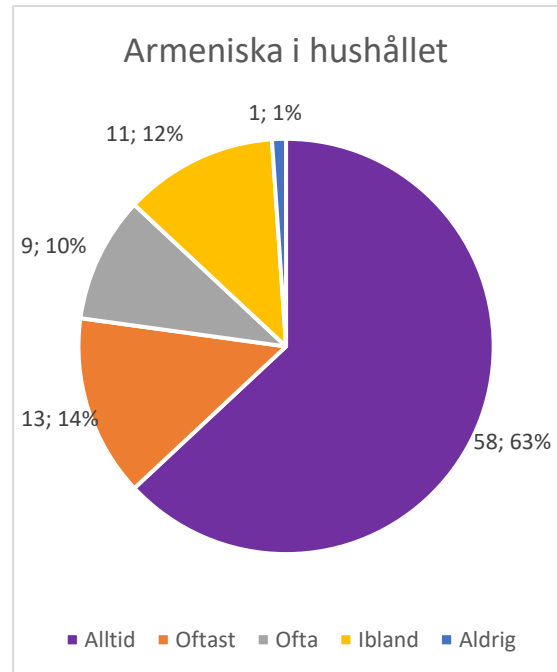
Tabell 4. Enkätsspråk

Enkätsspråk	Västarmenier (N; %)	Östarmenier (N; %)	Totalt (N; %)
Svenska	29; 56	23; 44	52; 100
Armeniska	10; 24	31; 76	41; 100

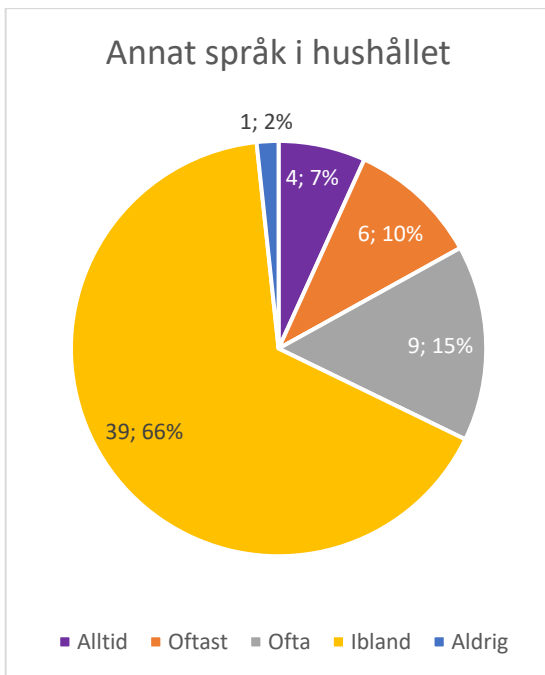
Av de 92 enkätsvaren som samlades in var 51 (55%) utförda på svenska, och 41 (45%) på armeniska. Andelen västarmeniska respondenter var 39 (42%) respektive 53 (58%) östarmeniska. Det framkom också att mängden väst- och östarmenier skiljde sig åt mellan den svenska och armeniska versionen av enkäten (Tabell 4).

Figur 8. Svenska i hushållet.

Figur 9. Armeniska i hushållet.

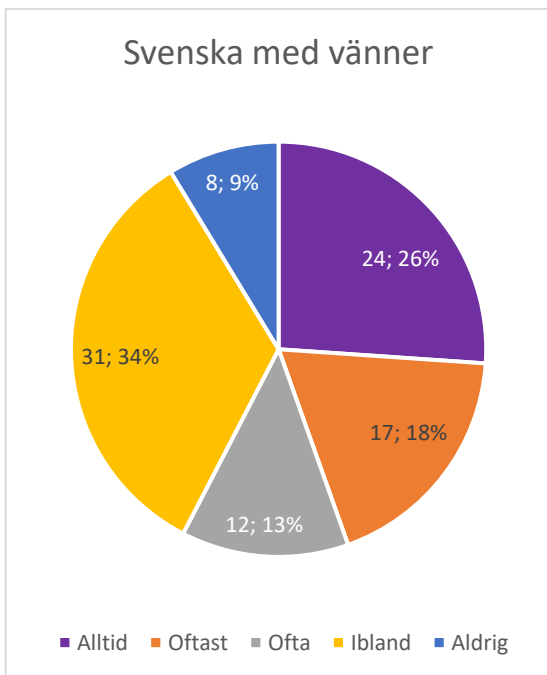

Figur 10. Annat språk i hushållet.

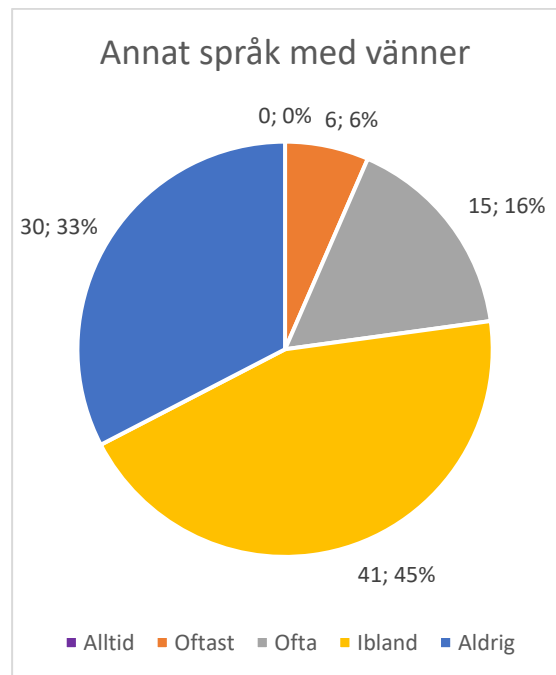
Enkäten fokuserade på domänerna hushåll, familj, vänner, kyrka och förening. Vid första anblick verkar det som att det armeniska språket (Figur 9) är det mest dominerande språket i svensk-armeniska hushåll. Samtidigt visar svaren också att både svenska (Figur 8) och andra språk (Figur 10) spelar stora roller.

Det visade sig också att respondenterna är mer benägna att använda det armeniska språket i familjära sammanhang. Mer specifikt syntes det att respondenterna talar mer armeniska med äldre familjemedlemmar. Hur mycket det armeniska språket används med olika familjemedlemmar går att rangordna som följande, där siffran 1 innebär *högst* användning och siffran 5 *lägst*.

1. Föräldrars syskon
2. Föräldrar
3. Mor/farföräldrar
4. Kusiner
5. Syskon

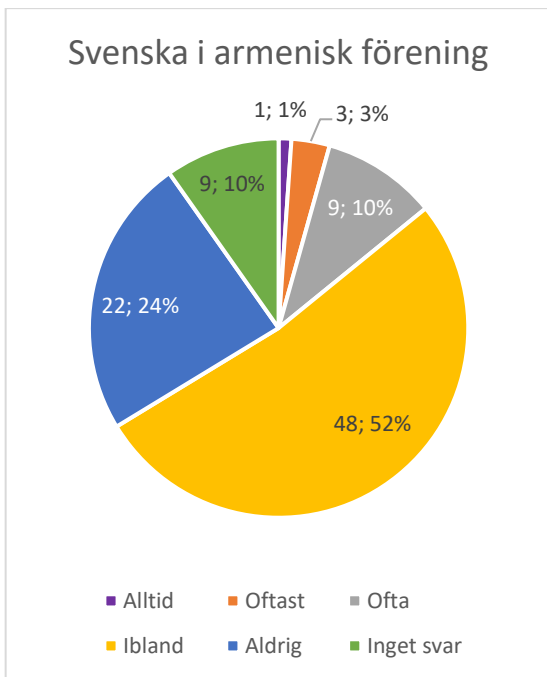

Figur 11. Svenska med vänner.

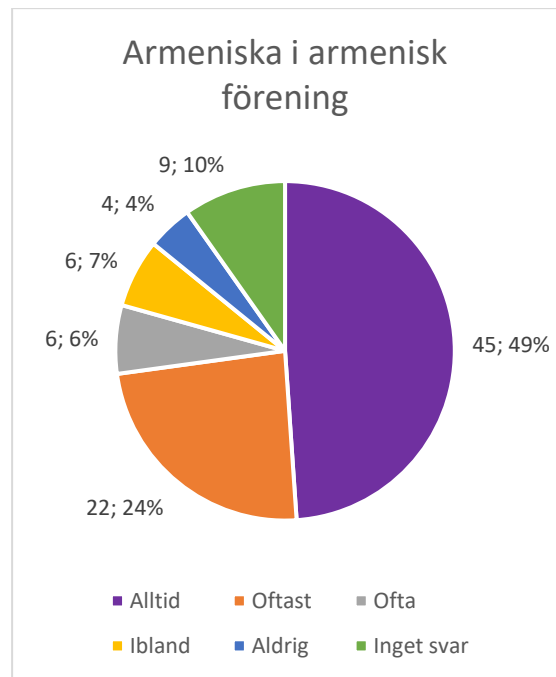

Figur 12. Annat språk med vänner.

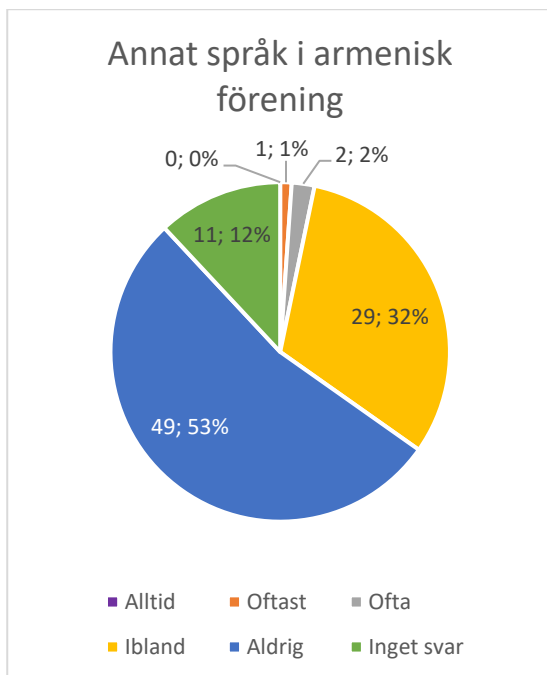
Det svenska språket visade sig ha en tydligare roll när respondenterna frågades hur ofta de pratade svenska med vänner (Figur 11). Då var det endast 8 respondenter (9%) som svarade att de aldrig talade svenska, medan 24 (26%) svarade alltid, 17 (18%) oftast och 12 (13%) ofta. Det var inte lika vanligt att respondenterna talade ett annat språk med sina vänner (Figur 12), då inga respondenter svarade att de alltid gjorde det. Endast 6 respondenter (7%) svarade att de oftast gjorde det, och 15 respondenter (16%) ofta.

Figur 13. Svenska i armenisk förening.

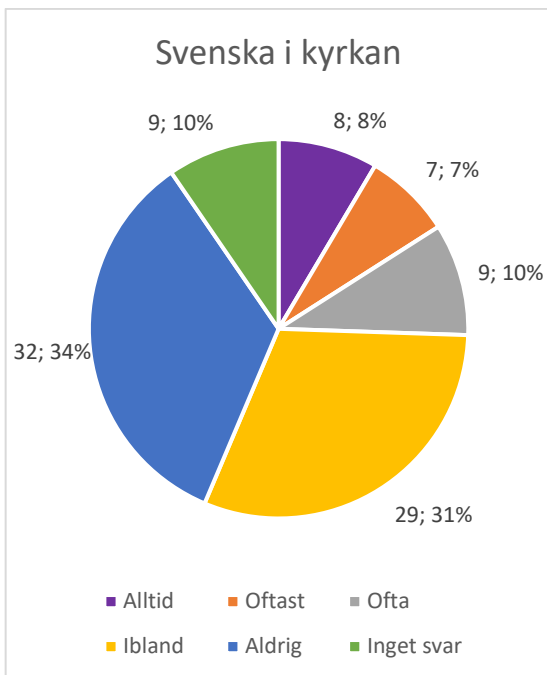

Figur 14. Armeniska i armenisk förening.

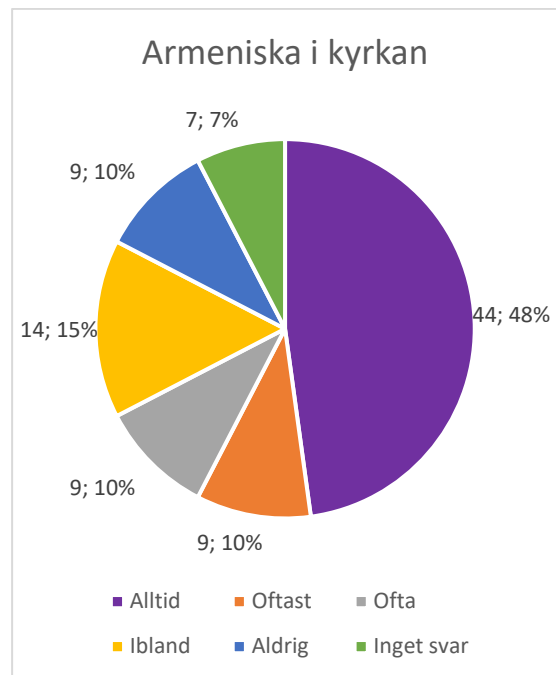

Figur 15. Annat språk i armenisk förening.

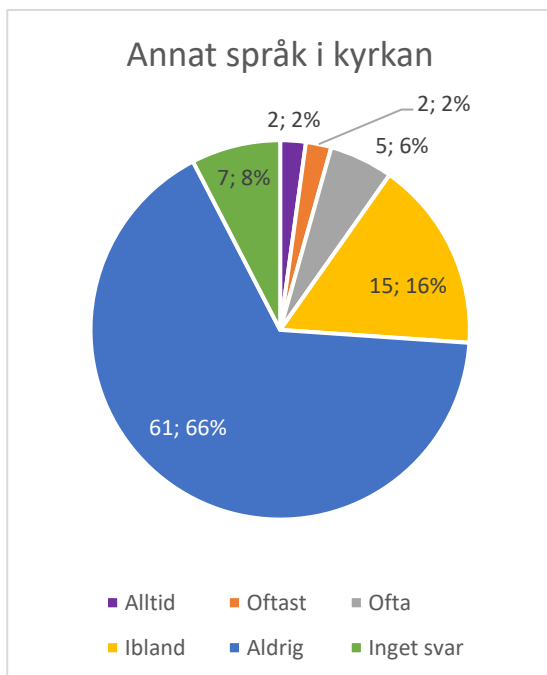
Inom armeniska föreningar visade det sig att det armeniska språket används mest, då 45 respondenter (49%) svarade att de alltid talar armeniska medan 22 (24%) svarade att de oftast gör det (Figur 14). I kontrast till detta står svenskan, där 48 (52%) svarade att de talar svenska ibland och 22 (24%) aldrig (Figur 13). Slutligen svarade 49 respondenter (53%) att de aldrig talar ett annat språk, och 29 (32%) ibland (Figur 15).

Figur 16. Svenska i kyrkan.

Figur 17. Armeniska i kyrkan.

Figur 18. Annat språk i kyrkan.

Ett liknande resultat syntes inom kyrkliga sammanhang, där 44 respondenter (48%) svarade att de alltid talar armeniska medan 9 (10%) svarade att de aldrig gör det (Figur 17). Det svenska språket används också, men inte i samma utsträckning som det görs i hushållet, då 8 (8%) svarade alltid, 29 (31%) ibland och 32 (34%) aldrig (Figur 16). Andra språk visade sig inte i någon större utsträckning, då 61

respondenter (66%) svarade att de aldrig använder något annat språk än armeniska och svenska (Figur 18.)

Dessa resultat tyder på att det armeniska språket är allra vanligast inom formella sammanhang.

Dessa resultat ihop med de för föreningar tyder på att det armeniska språket är allra vanligast inom formella sammanhang.

5.2.2 Språkbevarande

Tabell 5. Tematisk analys av användning av armeniska.

Tema(n)	Citat
Daglig språkanvändning	”Jag använder det ständigt, både muntligt och i skrift och läsning” - östarmenier
Familjespråk	”Jag förbjuder mina barn att prata ett annat språk hemma eller ens svara på frågor på ett annat språk” - östarmenier
Resor + daglig språkanvändning + kultur	”Besöker Armenien, pratar med släkt/vänner. Läser och tittar på armenisk tv för att underhålla språket i den mån det går” - östarmenier
Kultur + daglig språkanvändning	”Lyssnar på armenisk musik, läser armeniska böcker och försöker alltid prata armeniska med mina föräldrar, syskon och kusiner” - västarmenier
Familjespråk	”Jag pratar med min familj och försöker mitt bästa att lära mina barn armeniska. Då deras far inte är armenier blir det flera språk i hushållet så försöker hålla mig till att bara prata armeniska med barnen” - västarmenier
Daglig språkanvändning + kultur	”Pratar, läser, lyssnar på musik, tittar på filmer” - västarmenier

För att kunna svara på frågan angående hur talare av väst- respektive östarmeniska gör för att bevara sitt språk undersöks dels hur respondenterna svarat på de kvantitativa frågorna, dels hur de beskriver sina egna specifika åtgärder för att bevara sitt modersmål.

När det kommer till respondenternas åtgärder ser svaren väldigt lika ut oberoende av vilken armenisk varietet de talar. Återkommande teman är daglig språkanvändning, familjespråk, resor och kultur vilket syns på de sätt respondenterna förklarar att de försöker upprätthålla sitt språk genom – det vill säga att besöka hemlandet, använda språket i vardagen och ta del av olika former av media där språket används (Tabell 5). Trots de generella likheterna finns också en viss markant skillnad. Det visade sig att respondenter som nämnde att de reser till Armenien alltid var talare av den östarmeniska varietet. Detta beror sannolikt på att den västarmeniska varietet inte är standardvarietet i Armenien, vilket innebär att västarmenier kan besöka hemlandet, men att de inte träffar andra västarmenier och därmed inte kan använda resor till Armenien som ett tillfälle att öva på sin varietet.

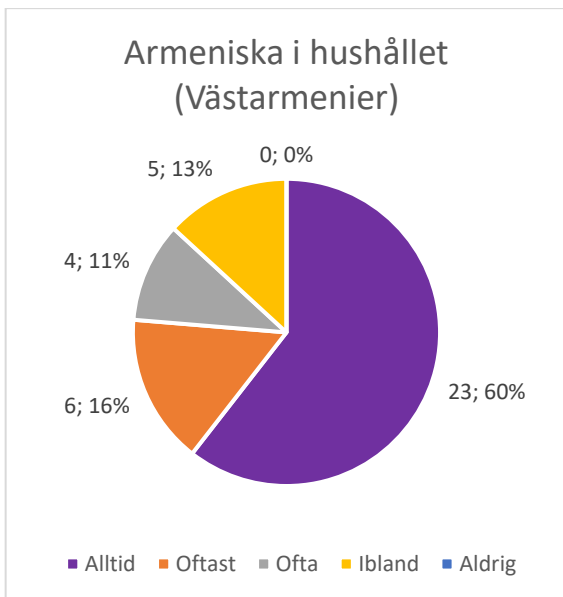
Förutom sina egna åtgärder beskriver en västarmenisk respondent följande upplevelse i en individuell kommentar:

Den största utmaningen med att bevara västarmeniskan är när ens barn, som i vårt fall är andra generationens invandrare, utsätts för diskriminering av både Stockholms kommun som inte längre ger mina barn möjligheten att få modersmålsundervisning på västarmeniska utan tvingar dem att studera östarmeniska, dels en lärare som är direkt diskriminerande och rasist. Läraren säger till mina barn och oss föräldrar att vårt språk inte är armeniska, och pratar alltjämt i termer av ”vårt språk och ert språk”.¹

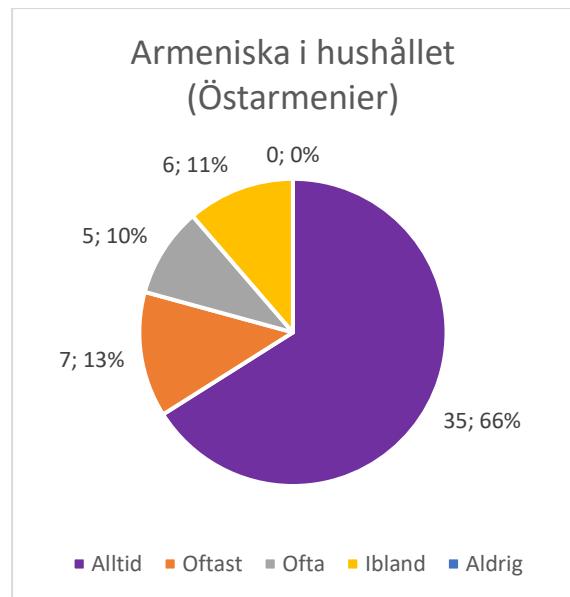
Kommentaren tyder på att västarmeniernas förmåga att bevara sitt språk inte endast beror på deras egna val i vardagen, utan också på institutionella beslut. Det stämmer överens med hur Giles, Bourhis och Taylor (1977) säger att institutionellt stöd - och i detta fall utbildning - kan spela en viss roll i huruvida ett språks vitalitet försämras eller inte. Det visar också spår av en möjlig hierarki mellan språken, där östarmeniskan ses som den ”fina och korrekta” versionen av språket medan västarmeniskan inte ses som socialt accepterat av den armeniska gemenskapen i sin helhet.

---

¹ Citatet är redigerat och förkortat för förtydligande och relevans för analysen. Innebörden har inte ändrats.

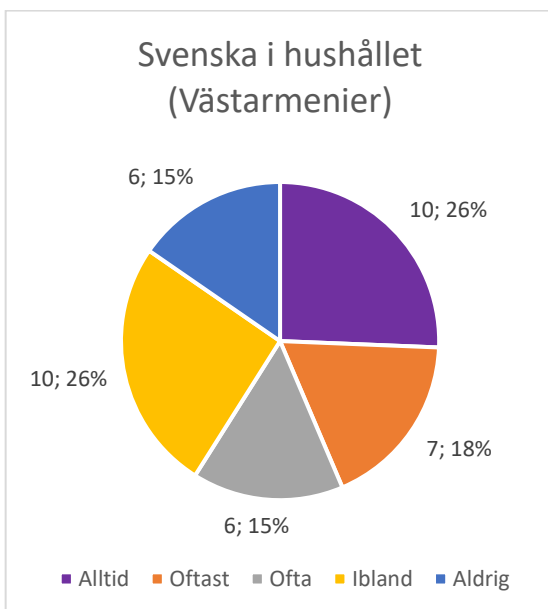

Figur 19. Armeniska i hushållet (Västarmenier).

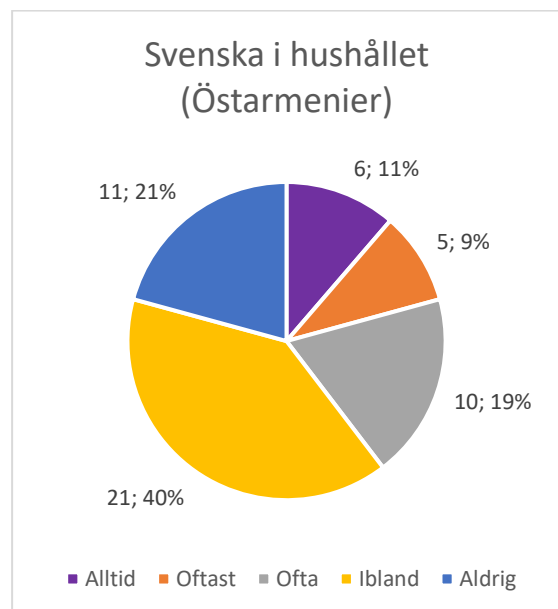

Figur 20. Armeniska i hushållet (Östarmenier).

Trots att respondenterna beskriver sina åtgärder på snarlika sätt ser den kvantitativa datan något annorlunda ut. På diagrammen för frågan ”hur ofta talar du *armeniska* i ditt hushåll” syns det att de västarmeniska respondenterna (Figur 19) talar armeniska i sina hushåll mer sällan än de östarmeniska (Figur 20).

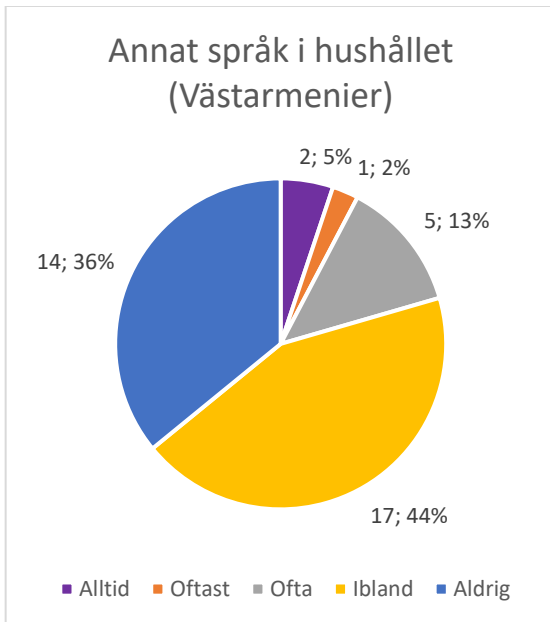
Figur 21. Svenska i hushållet (Västarmenier).

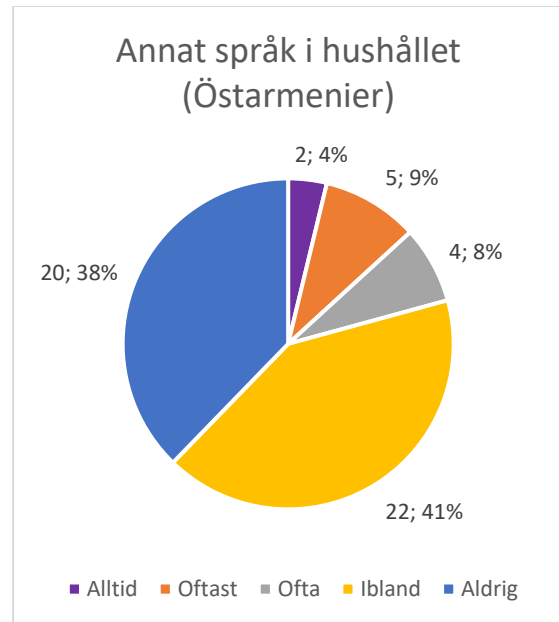
Figur 22. Svenska i hushållet (Östarmenier).

Ett liknande mönster går att se på diagrammen för frågan ”hur ofta talar du *svenska* i ditt hushåll?”. Diagrammen visar hur västarmenier använder det svenska språket hemma i större utsträckning än östarmenier. Det går dels att se på hur de västarmeniska respondenterna (Figur 21) oftare fyllt i

svarsalternativen *alltid* och *oftast*. I kontrast till detta står de östarmeniska respondenterna (Figur 22) som har en större procentandel som svarat *ofta* och *ibland*. Det är också fler östarmenier som svarat att de aldrig talar det svenska språket i hushållet.

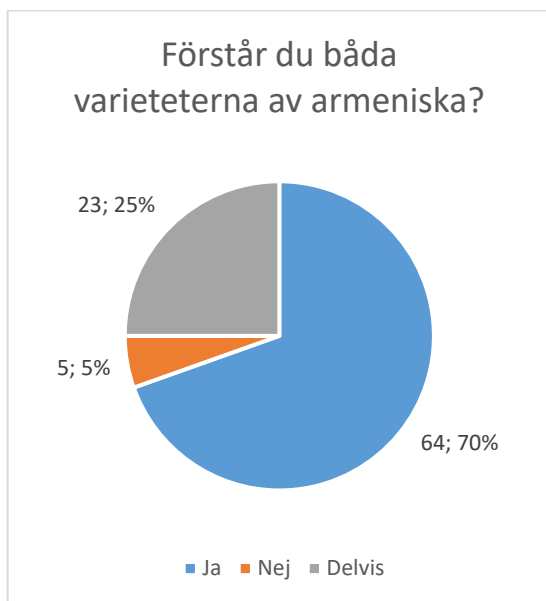
Figur 23. Annat språk i hushållet (Västarmenier).

Figur 24. Annat språk i hushållet (Östarmenier).

Svaren på den sista frågan - ”hur ofta talar du *ett annat språk* i ditt hushåll?” visade inga större skillnader mellan västarmeniska (Figur 23) och östarmeniska respondenter (Figur 24).

5.2.3 Ömsesidig förståelse

Figur 25. Förstår du båda varieteterna av armeniska?

På frågeställningen om hur väl svenska armenier förstår varandras varieteter finns ett väldigt tydligt resultat (Figur 25). Majoriteten av respondenterna (64; 70%) svarade att de förstår den andra armeniska varietet. 5 respondenter (5%) svarade att de inte förstod den andra dialekten, medan 23 (25%) menade att de delvis gjorde det. Detta tyder på att svenska armenier överlag klarar av att förstå varandra, även om de inte talar samma varietet av språket.

6. Diskussion

Syftet med denna studie var att den skulle ge en bild av delar av svenska armeniers språkidentitet. Först och främst undersöktes när svenska armenier väljer att tala majoritetsspråket svenska och när de i stället väljer att använda sitt modersmål och övriga språk. Därefter granskades hur väst- och östarmenier går tillväga när det gäller bevaring av sin varietet, och hur deras åtgärder skiljer sig åt. Avslutningsvis undersöktes hur väl talare av väst- och östarmeniska förstår varandra.

6.1 Svenska armeniers val av språk

Svenska armeniers val av språk kan diskuteras utifrån flera olika perspektiv. Till att börja med kan man ställa sig frågan varför det var så att den svenska versionen av enkäten mestadels besvarades av västarmeniska respondenter, medan den armeniska oftare besvarades av östarmeniska. Det är svårt att förklara med all säkerhet, men det är möjligt att västarmenier kände sig säkrare på det svenska språket

jämfört med det armeniska i och med att de i flera fall har bott i Sverige längre än vad östarmenier har gjort. Det är också möjligt att de upplever att deras talförmåga är starkare än deras läs- och skrivförståelse i det armeniska språket. Det kan i sin tur bero på att det armeniska språket ofta används i tal, men att det eventuellt inte får lika stor användning i läsning eller skrift, vilket är troligt om man utgår från att det armeniska språket är vanligast inom familjen, hushållet, föreningar och kyrkan.

Vidare går det att diskutera svaren på de enkätfrågor som berörde svenska armeniers språkvanor. Vid dominanskonfiguration (Fishman 2007) innebär resultaten att de tydligaste aspekterna för svenska armeniers språkanvändning går att dela in i kategorierna sociala roller, domän, och situation. De sociala rollerna är de roller deltagare i interaktion spelar, vilket avgör hur språk används. I den här studien var den starkaste rollen deltagare-föräldrars syskon, vilket visar en stark användning av det armeniska språket. Den svagaste rollen var deltagare-vänner, där det armeniska språket användes minst. Å andra sidan kan rollen deltagare-vänner i stället tolkas som den starkaste om man utgår från det svenska språket, eftersom det är mest förekommande där.

Domän har att göra med det område där språk används, vilket i denna kontext var hushåll, kyrka och förening. Det armeniska språket förekommer oftast inom föreningar, följt av kyrkan. Det svenska språket används också, men inte i samma utsträckning som inom interindividuell kommunikation med vänner. Modersmålet spelar också en stor roll inom hushållet, men där är användningen av språk mer blandad, då både svenska och övriga språk förekommer.

Situation innebär hur formellt, informellt eller intimt ett sammanhang är. I och med att det armeniska språket används mest inom föreningar och kyrkan, innebär det också att det används mest inom formella sammanhang. Här förekommer det svenska språket också, men ihop med övriga språk oftare mer inom informella och intima situationer.

Utifrån resultaten syns ett mönster som stämmer överens med det som beskrivs i Al-Obaidis (2021) studie av armenier i Bagdad: hemmet, familjen och kyrkan är de sammanhang där det armeniska språket spelar allra störst roll. Utifrån en svensk kontext inkluderas dock föreningar och hushållet, och i den går det till och med att se att det armeniska språket väger tyngre jämfört med i kyrkliga sammanhang. Det armeniska språket är även vanligt i hushållet, men inte i samma utsträckning som inom familjen.

Förutom Al-Obaidis studie stämmer resultaten även delvis överens med de som diskuteras av Namei (2012) i samband med iranier i Sverige. Som tidigare nämnt menar Namei att det persiska språket är huvudspråket inom domänen familj, men att även det svenska språket används, vilket stämmer överens med svenska armenier. Huruvida Nameis beskrivning av språkval stämmer överens med armenier inom andra domäner än familjen är dock svårt att säga i och med att de två studierna fokuserar på att undersöka i stort sett helt olika domäner. Nameis studie undersöker två olika grupper: elever och vuxna, varav många är föräldrar till eleverna. Det innebär således att domänerna som undersöks ofta på olika sätt är kopplade till de som respondenterna rör sig i, och därför hänger ihop med de interaktioner som sker där. Nameis studie är dessutom mycket mer omfattande, vilket innebär att den kan gå in mer på djupet på olika områden och därför samla in mer data. I denna studie är dock fokus mycket mer begränsat. Det som undersöks är kyrkan och föreningar, varav kyrkan har en stark och långvarig koppling till den armeniska identiteten. Fokus ligger därmed på specifika aspekter av den armeniska identiteten, snarare än Nameis studie som fokuserade på iranier i allmänhet.

När det kommer till György-Ullholms (2010) studie visar den inga större likheter med denna studie. Hennes studie visade att det ungerska språket inte var starkt i Sverige, vilket inte kan sägas om det armeniska språket då det visar att det spelar en stor roll både inom och utanför familjen. Det bör dock nämnas att György-Ullholms studie precis som Nameis (2012) är mycket mer djupgående och ställer andra frågor, vilket innebär att den ger en bredare bild än vad denna studie gör. Till exempel undersökte György-Ullholm hur språkvanor skiljde sig åt baserat på olika gruppers livserfarenheter, vilket innebär att svenska ungrares språkvanor skiljer sig åt mellan grupperna. Det är därför möjligt att en mer djupgående studie av svenska armeniers språkbruk också hade kunnat visa mer nyansering mellan olika armeniska grupper.

Det bör nämnas att dessa resultat är väldigt generella, då de kan påverkas av faktorer som inte tas med i enkätundersökningen. Till exempel kan vissa respondenter inte ha mor- eller farföräldrar vid liv, eller så kanske de inte har syskon, vilket innebär att deras svar på frågor där *hur ofta* de talar ett visst språk med vissa individer berörs per automatik blir *aldrig*. Det är också möjligt att vissa av deras familjemedlemmar endast bor i andra länder, vilket påverkar hur en individ kan svara på frågan, jämfört med en respondent som exempelvis har vissa syskon i Sverige men andra i ett annat land.

Även *varför* svenska armenier väljer att tala olika språk kan förklaras på flera sätt. Dels kan hur mycket en individ använder det svenska respektive det armeniska språket bero på hur gammal individen är och hur länge den bott i Sverige. Vad gäller andra språk är det möjligt att det rör sig om språk som armenier

tidigare har använt i diasporan. Enkäten ställde ingen fråga angående vilket språk respondenterna syftade på när de besvarade frågor om *andra språk*, men det hände att respondenter i sina individuella kommentarer förklarade att de syftade på ryska. På samma sätt är det möjligt att vissa av respondenterna kommer från olika områden där andra språk används. I introduktionen av uppsatsen nämndes det hur Libanon och Iran har en stor andel armenisk diaspora, vilket innebär att en respondent som eventuellt bott i Libanon använder arabiska ord i sitt språk, eller att en respondent som bott i Iran använder vissa på persiska.

Det är också möjligt att vissa av respondenterna kommer från multikulturella hushåll. Enkäten är väldigt generaliserad på så vis att den inte tar hänsyn till specifika variabler. Om en armenier exempelvis är i ett förhållande med en svensk går det att förmoda att användningen av språk i stället för att vara begränsad till armeniska är mer varierad, i synnerhet om personerna skulle ha barn.

6.2 Språkbevarande

Frågeställningen om hur väst- och östarmenier i Sverige bevarar sitt språk går att besvara på två olika sätt. Å ena sidan syns det att både väst- och östarmenier bevarar sina språkvarieteter genom nästintill identiska strategier, såsom daglig språk användning. Å andra sidan verkar det som om östarmenier använder sitt modersmål i en större omfattning än vad västarmenier gör. Huruvida detta beror på vad Aktokmakyan (2024:1) beskriver som ett kollektivt avfärdande av modersmålet är dock svårt att säga, då andra variabler också kan ha en påverkan. Till exempel är det möjligt att det beror på att de västarmeniska respondenterna oftare svarade att de bott i Sverige under en längre period jämfört med de östarmeniska, och således oftare föredrar att använda svenska då de är mer vana vid det. Detta hade gått i linje med Chahinian och Bakalians (2016) konstaterande att armenier födda i USA talar allt mindre armeniska. På samma spår är det dessutom möjligt att de västarmeniska respondenterna talar en högre andel svenska på grund av att de också i större utsträckning var yngre än de östarmeniska respondenterna. Detta innebär också att Sverige jämfört med USA inte har en åldrande västarmenisk befolkning, då diagrammen över respondenternas ålder visade att östarmenierna i större omfattning var äldre.

När det kommer till den enskilda kommentaren om tillgång till modersmål på västarmeniska behöver det göras mer forskning för att det ska gå att fastställa hur vanligt förekommande det är att västarmeniska barn tvingas ta östarmenisk modersmålsundervisning, då bristen på undervisning i västarmeniska kan tänkas vara ett hot mot varietetens överlevnad. Å ena sidan kan det röra sig om brist på undervisning åt båda hållen, då en kan tänka sig att det samtidigt finns östarmeniska barn som endast erbjuds

västarmenisk modersmålsundervisning. Å andra sidan innebär det förmodligen inte ett hot på samma nivå, då den västarmeniska varieteten redan står i underställning till östarmeniskan utifrån ett globalt perspektiv. I och med att majoriteten av armenisk media som musik och film är på östarmeniska har talare av varieteten möjlighet att även lära sig sitt modersmål utanför hushållet. Samtidigt kan de som tidigare nämnt också underhålla sin varietet genom att resa till hemlandet, vilket västarmenier inte kan göra. Även om modersmålsundervisning såklart är väsentligt för talare av båda varieteterna, innebär det dock hypotetiskt att västarmeniskans överlevnad är mer beroende av den. Detta går som sagt i linje med Giles, Bourhis och Taylors (1977) teori om vitalitet, och hur den kan påverkas av brist på utbildning.

Respondenten nämnde också en östarmenisk lärare som visar öppen fientlighet mot den västarmeniska varieteten, vilket som tidigare nämnt tyder på en möjlig hierarki mellan varieteterna. Precis som med modersmålsundervisningen är detta något som behöver undersökas vidare. Som Giles, Bourhis och Taylor (1977) nämner är social status – det vill säga den syn en grupp har på sitt eget språk och hur den orsakas av utgruppen – en bakomliggande faktor när det kommer till hur starkt ett språks vitalitet är. Om det är en vanligt förekommande företeelse att östarmenier har en negativ syn på den västarmeniska varieteten och att de visar det öppet, är det möjligt att det leder till att västarmenier har en negativ bild av sitt eget språk, och därför slutar använda det.

6.3 Ömsesidig förståelse

Resultatet av granskningen av armeniers ömsesidiga förståelse visar att svenska armenier i hög grad förstår varandra. Detta stämmer inte överens med Karamanians (2019) beskrivning av väst- och östarmenier i Armenien, där talare av de olika varieteterna i stället oftare missförstod varandra. Att resultatet är så annorlunda i Sverige beror antagligen på vad Gooskens (2024) kallar exponering, vilket innebär att en individ är mer sannolik att förstå ett närbesläktat språk om de har exponerats för det. I Armenien talas östarmeniskan av en klar majoritet av befolkningen, och det är också standardspråket. Det kan därför förmodas att de flesta östarmenier inte har någon större erfarenhet av att folk i deras närhet talar västarmeniska. I Sverige finns däremot ingen majoritet av det armeniska språket på samma sätt då de båda är i minoritet, även om det skulle vara så att det finns fler talare av en viss varietet. Här bor väst- och östarmenier sida vid sida på ett annat sätt vilket innebär att talarna exponeras för varandras språkvarieteter och därför enklare tar till sig dem.

En brist i resultatet är att svarsalternativen på frågan var begränsade till ”ja”, ”nej” och ”delvis”, vilket innebär att det inte finns möjlighet till nyansering. Alternativet ”delvis” innebär bara att respondenten i viss mån förstår den andra varieteten, men inte hur mycket. Exempelvis klassas någon som förstår den

andra varieteten till 70% och någon som förstår den till 40% båda som någon som delvis förstår den andra varieteten, men de är samtidigt på två helt olika nivåer av språkförståelse. Undersökningen hade således eventuellt gynnats av att lägga till fler svarsalternativ, så att de i stället var ”ja” ”mycket”, ”lite” och ”nej”, vilket hade gett ett mer detaljerat resultat. Å andra sidan finns en risk för att resultatet då hade blivit missvisande eftersom olika individer kan ha olika uppfattning om vad ”mycket” och ”lite” innebär, och att de därför hade svarat på olika sätt på grund av det.

7. Referenser

- Aktokmakyan, M. (2024). Western Armenian: The Curious Story of a Surviving Language and its Literature, *Wasafiri*, 39(4), s. 27-35. doi:10.1080/02690055.2024.2389625
- Al-Obaidi, T.-A. (2021). Language Situation among the Armenians of Baghdad: A Sociolinguistic Study, *al-Ustādh*, 60(2), s. 59-74. doi:10.36473/ujhss.v60i2.1594
- Alvinus, A., Borglund, A. & Larsson, G. (2023). *Tematisk analys*. Malmö: Myndigheten för tillgängliga medier.
- Bardakjian, K.-B. & Thomson, R.-W. (1977). *A Textbook of Modern Western Armenian*. New York: Caravan Books.
- Chahinian, T. & Bakalian, A. (2016). Language in Armenian American communities: Western Armenian and efforts for preservation. *International Journal of the Sociology of Language*, 2016(237), s. 37-57. doi:10.1515/ijsl-2015-0034
- Ejlertsson, G. (2014). *Enkäten i praktiken: En handbok i enkätmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Embassy of the Republic of Armenia to Sweden (2021). *Historical overview*. <https://sweden.mfa.am/en/hoverview> [2025-04-01]
- Fishman, J.-A. (2007). Who speaks what language to whom and when? I Wei, L. (red.) *The Bilingualism Reader*. Routledge, s. 55-70.
- Foreign & Commonwealth Office (2014). *Armenia's Diaspora – its role and influence*. <https://www.gov.uk/government/publications/armenias-diaspora-its-role-and-influence>
- Giles, H., Bourhis, R.-Y. & Taylor, D.-M. (1977). Towards a theory of language in ethnic group relations. I Giles, H. (red.) *Language, Ethnicity and Intergroup Relations*. Academic Press, s. 306-348.
- Gooskens, C. (2024). Mutual Intelligibility between Closely Related Languages. I Matras, Y. (red.) *Language Contact and Bilingualism*. De Gruyter.
- György-Ullholm, K. (2010). *Same Mother Tongue – Different Origins: Implications for Language Maintenance among Hungarian Immigrants and their Children in Sweden*. Diss. Stockholms universitet. <https://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:316274/FULLTEXT01.pdf>
- Karamanian, A.-S. (2019). He Wasn't Able to Understand What I Was Saying: The Experience of Returnees' Speaking Western Armenian in 'Eastern' Armenia. *Journal of Multidisciplinary International Studies*, 16(1/2), s. 120-140. doi:10.5130/pjmis.v16i1-2.6290
- Lainio, J. (2024). Flerspråkighet och språkkontakter I Sverige. I Sundgren, E. (red.) *Sociolingvistik*. 3 uppl. Malmö: Myndigheten för tillgängliga medier, s. 199-226.
- Namei, S. (2012). *Iranians in Sweden: A Study of Language Maintenance and Shift*. Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet.
- Royles, E., Jones, R. & Lewis, H. (2024). *Methods of assessing linguistic vitality report*. Aberystwyth University. doi:10.20391/605eb48c-05e5-44bc-96c5-83394bce046c
- UCLA College (2023). *Reviving the endangered Western Armenian language for a new generation*. <https://www.college.ucla.edu/2023/04/28/reviving-the-endangered-western-armenian-language-for-a-new-generation/> [2025-04-02]
- Yeghiazaryan, A. (2013). "The Armenians were the first to Adopt Christianity as the State Religion". The Understanding of Statehood and Collective Symbolism in Armenia, *Euxeinos*, 9(2013), s. 22-26.

Bilagor

Bilaga 1. Enkät om språkval

Detta formulär används som material till en kandidatuppsats. Svaren är helt anonyma.

1. **I vilken Facebookgrupp/sida hittade du enkäten?** _____
2. **Vad är ditt kön?**
 Man Kvinna
3. **Hur gammal är du?**
 18-30 31-50 51-70 71+
4. **Hur länge har du bott i Sverige?**
 Hela mitt liv 0-10 år 11-30 år 31+ år
5. **Vilken varietet av armeniska talar du?**
 Västarmeniska Östarmeniska
6. **Hur ofta talar du armeniska i ditt hushåll?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
7. **Hur ofta talar du svenska i ditt hushåll?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
8. **Hur ofta talar du ett annat språk i ditt hushåll?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
9. **Om du går till kyrkan, hur ofta talar du armeniska?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
10. **Om du går till kyrkan, hur ofta talar du svenska?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
11. **Om du går till kyrkan, hur ofta talar du ett annat språk?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
12. **Om du är med i någon armenisk förening, hur ofta talar du armeniska?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
13. **Om du är med i någon armenisk förening, hur ofta talar du svenska?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
14. **Om du är med i någon armenisk förening, hur ofta talar du ett annat språk?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig

- 15. Hur ofta talar du armeniska med dina vänner?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 16. Hur ofta talar du armeniska med dina föräldrar?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 17. Hur ofta talar du armeniska med dina syskon?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 18. Hur ofta talar du armeniska med dina mor/farföräldrar?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 19. Hur ofta talar du armeniska med dina kusiner?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 20. Hur ofta talar du armeniska med din moster/morbror/faster/farbror?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 21. Hur ofta talar du svenska med dina vänner?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 22. Hur ofta talar du svenska med dina föräldrar?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 23. Hur ofta talar du svenska med dina syskon?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 24. Hur ofta talar du svenska med dina mor/farföräldrar?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 25. Hur ofta talar du svenska med dina kusiner?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 26. Hur ofta talar du svenska med din moster/morbror/faster/farbror?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 27. Hur ofta talar du ett annat språk med dina vänner?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 28. Hur ofta talar du ett annat språk med dina föräldrar?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 29. Hur ofta talar du ett annat språk med dina syskon?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig
- 30. Hur ofta talar du ett annat språk med dina mor/farföräldrar?**
 Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig

31. Hur ofta talar du ett annat språk med dina kusiner?

Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig

32. Hur ofta talar du ett annat språk med din moster/morbror/faster/farbror?

Alltid Oftast Ofta Ibland Aldrig

33. Förstår du båda varianterna? Det vill säga - Om du talar västarmeniska, kan du förstå någon som talar östarmeniska, och tvärtom?

Ja Nej Delvis

34. Hur gör du för att bevara din väst/östarmeniska?

_____

35. Vill du lägga till något?

_____

Bilaga 2. Լեզվի ընտրություն

Այս հարցաթերթիկն օգտագործվում է որպես նյութ բակալավրիատի թեզի համար:
Պատասխանները լիովին անանուն են:

1. Ֆեյսբուքի ո՞ր խմբում/էջում եք գտել այս հարցաշարը:

_____

2. Նշեք Ձեր սեռը:

Տղամարդ Կին

3. Քանի՞ տարեկան եք:

18-30 31-50 51-70 71+

4. Քանի՞ տարի եք ապրել Շվեդիայում:

Իմ ամբողջ կյանքը 0-10 տարի 11-30 տարի 31+ տարի

5. Հայերենի ո՞ր տարբերակով եք խոսում:

Արևմտահայերեն Արևելահայերեն

6. Որքա՞ն հաճախ եք հայերեն խոսում Ձեր տանը/ընտանիքում:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

7. Որքա՞ն հաճախ եք շվեդերեն խոսում Ձեր տանը/ընտանիքում:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

8. Որքա՞ն հաճախ եք այլ լեզու խոսում Ձեր տանը/ընտանիքում:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

9. Եթե եկեղեցի եք հաճախում, որքա՞ն հաճախ եք հայկական խոսում:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

10. Եթե եկեղեցի եք հաճախում, որքա՞ն հաճախ եք շվեդերեն խոսում:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

11. Եթե եկեղեցի եք հաճախում, որքա՞ն հաճախ եք այլ լեզու խոսում:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

12. Եթե անդամակցում եք հայկական միության/կազմակերպության, որքա՞ն հաճախ եք հայկական խոսում:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

13. Եթե անդամակցում եք հայկական միության/կազմակերպության, որքա՞ն հաճախ եք շվեդերեն խոսում:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

14. Եթե անդամակցում եք հայկական միության/կազմակերպության, որքա՞ն հաճախ եք այլ լեզու խոսում:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

- 15. Որքա՞ն հաճախ եք հայերեն խոսում ձեր ընկերների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 16. Որքա՞ն հաճախ եք հայերեն խոսում ձեր ծնողների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 17. Որքա՞ն հաճախ եք հայերեն խոսում ձեր եղբայրների և քույրերի հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 18. Որքա՞ն հաճախ եք հայերեն խոսում ձեր տատիկների/պապիկների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 19. Որքա՞ն հաճախ եք հայերեն խոսում ձեր զարմիկների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 20. Որքա՞ն հաճախ եք հայերեն խոսում ձեր մորաքույրերի/հորաքույրերի/քեռիների/հորեղբայրների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 21. Որքա՞ն հաճախ եք շվեդերեն խոսում ձեր ընկերների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 22. Որքա՞ն հաճախ եք շվեդերեն խոսում ձեր ծնողների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 23. Որքա՞ն հաճախ եք շվեդերեն խոսում ձեր եղբայրների և քույրերի հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 24. Որքա՞ն հաճախ եք շվեդերեն խոսում ձեր տատիկների/պապիկների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 25. Որքա՞ն հաճախ եք շվեդերեն խոսում ձեր զարմիկների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 26. Որքա՞ն հաճախ եք շվեդերեն խոսում ձեր մորաքույրերի/հորաքույրերի/քեռիների/հորեղբայրների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 27. Որքա՞ն հաճախ եք այլ լեզու խոսում ձեր ընկերների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 28. Որքա՞ն հաճախ եք այլ լեզու խոսում ձեր ծնողների հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք
- 29. Որքա՞ն հաճախ եք այլ լեզու խոսում ձեր եղբայրների և քույրերի հետ:**
 Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

30. Որքա՞ն հաճախ եք այլ լեզու խոսում ձեր տատիկների/պապիկների հետ:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

31. Որքա՞ն հաճախ եք այլ լեզու խոսում ձեր զարմիկների հետ:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

32. Որքա՞ն հաճախ եք այլ լեզու խոսում ձեր մորաքույրերի/հորաքույրերի/քեռիների/հորեղբայրների հետ:

Միշտ Հիմնականում Հաճախ Երբեմն Երբեք

33. Հասկանո՞ւմ եք երկու տարբերակներն էլ: Այսինքն՝ եթե խոսում եք արևմտահայերեն, հասկանո՞ւմ եք արևելահայերեն խոսողին, և հակառակը:

Այո Ոչ Մասամբ

34. Ի՞նչ եք անում Ձեր արևմտահայերենը/արևելահայերենը պահպանելու համար:

_____

35. Ցանկանո՞ւմ եք որևէ բան ավելացնել:

_____